

Aethina kever, nieuwe parasiet voor de honingbij, breidt zich verder uit in VS

Zoals al eerder in deze rubriek is gemeld (BIJEN 8(3): 69, 1999) is er in de VS een nieuwe plaag ontstaan voor de honingbij. De plaag wordt veroorzaakt door een kever, *Aethina tumida*, die van oorsprong voorkomt in bijenvolken in Afrika. De schade die *Aethina tumida* aan bijenvolken in Afrika aanricht is niet desastreus.

In Amerika wordt deze bijenparasiet de Small Hive Beetle (SHB) genoemd. De volwassen kever is ovaal van vorm, ongeveer 6 mm lang en donkerbruin tot zwart van kleur. Deze kever heeft opvallende knotsen aan het einde van zijn antennes op de kop.

De volwassen kevers bewegen zich in het bijenvolk snel tussen de raten en op de bodemplank. Zij zijn hard en glad en laten zich niet gemakkelijk vangen. De kevers eten het broed en de eitjes van de bijenvolken. De volwassen kevers leggen ook eieren in de bijenvolken. De larven die uit deze eieren komen lijken op maden van vliegen en zijn zeer beweeglijk. Deze larven maken tunnels in de raten maar spinnen zich niet in zoals de larven van de wasmot. De larven eten van het bijenbroed, het stuifmeel en de honing in de raten. Zij vervuilen met hun uitwerpselen de honing, waardoor deze niet meer geschikt is voor menselijke consumptie.

De larve van de kever verlaat het bijenvolk om zich te verpoppen in de grond (dus buiten de bijenkast). Er wordt onderzoek gedaan of deze kevers zich ook op andere dieren of planten kunnen ontwikkelen.

In de afgelopen jaren heeft de *Aethina* kever zich van Florida verspreid over andere staten in de VS. Er is gebleken dat de kever ook in de noordelijke staten kan overwinteren.

Uit Europa zijn er geen meldingen bekend over de schade aan bijenvolken door deze kevers. De ontwikkeling van deze plaag is weer een reden te meer om import van bijen en ander materiaal geheel achterwege te laten. *Bee World Vol. 81 NO. 3 2000*

Spuitschade

Indien er plotseling massale bijensterfte optreedt wordt dit meestal veroorzaakt doordat de bijen in aanraking zijn geweest met bestrijdingsmiddelen die gevaarlijk zijn voor bijen.

In de bestrijdingsmiddelenwet is vastgelegd dat de veroorzaker van de spuitschade wettelijk aansprakelijk gesteld kan worden voor de schade aan de bijenvolken. Bij spuitschade dient zo snel mogelijk de AID

ingeschakeld te worden om de oorzaak van de bijensterfte vast te stellen en hiervan een proces verbaal op te maken.

Vooraf wanneer bijen op veel verschillende gewassen actief zijn, is het niet eenvoudig om de oorzaak van de spuitschade vast te stellen. Omdat de bijenhouder de omgeving goed kent is het belangrijk om de AID ambtenaar zo goed mogelijk te informeren op welke gewassen de honingbijen actief zijn geweest. Denk hierbij aan de bloeiende gewassen maar ook aan gewassen met extra-florale nectarlieren, die dus ook buiten de bloei door bijen bezocht kunnen worden. Werk hierbij samen met bijenhouders uit de naaste omgeving.

Ruim de dode bijen niet op voordat de AID-ambtenaar zijn controle heeft uitgevoerd. Vul ook altijd een spuitschade-formulier in die u kunt verkrijgen bij het bestuur van de bijenteeltvereniging.

Zoeken van de koningin

Bij de zwermverhindering is het meestal nodig om de koningin in het bijenvolk op te zoeken. Vooral als de volken hun maximale omvang bereikt hebben is dit voor veel bijenhouders het moeilijkste onderdeel van het bijenhouden. Door het tijdig merken van de koningin wordt het zoeken veel eenvoudiger. Zorg er dan wel voor dat het merkje van de koningin goed bevestigd wordt.

Op de Ambrosiushoeve gebruiken we nog een ander hulpmiddel bij het zoeken van de koninginnen. Hierbij wordt, vóór het openen van de bijenkasten, een flinke hoeveelheid rook in het vliegkat geblazen. Wanneer de koningin zich niet in de bovenste bak bevindt, gaat zij meestal binnen enkele minuten van de onderste bak naar de bovenste bak. Na enkele minuten de bovenste bak afnemen en deze bak nogmaals aan de onderkant beroken. Na enkele minuten de dekplank verwijderen. Het gebeurt dan regelmatig dat de koningin zich aan de onderkant van de dekplank bevindt. Als dit niet is gelukt een vochtige doek op de bovenbak leggen, deze gedeeltelijk weggrollen en met een beitel alle oortjes van de raten goed los maken. Vervolgens een kantraam uit het volk halen. Als de koningin niet op dit kantraam zit, dit raam in een afgesloten kastje plaatsen. Vervolgens alle raten uit de bovenbak nazoeken op de aanwezigheid van de koningin. Als na 2 tot 3 keer nazoeken de koningin nog niet is gevonden de kast sluiten en later, als de bijen weer tot rust zijn gekomen opnieuw beginnen.